

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Havs- och vattenmyndigheten

Yttrande över Havs- och vattenmyndighetens förslag till ändring i föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

I remissen anges att förslaget inte bedöms få effekter av betydelse för yrkesfiskets arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Enligt Regelrådets bedömning kommer dock förslaget att få effekter av betydelse för berörda företag. Regelrådet väljer därför att yttra sig i ärendet.

Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag till ändring i föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön. Följande nya och ändrade regler föreslås.

Nämnda föreskrifts 1 kap 10 § lyder enligt följande: Vid fiske får inte vidtas åtgärder som på något sätt motverkar ändamålet med bestämmelser i dessa föreskrifter om minsta tillåten maskstorlek, artsortering, flyktöppningar eller annan anordning för selektering av undermålig fisk. Därefter föreslås i remissen ett tillägg att åtgärder inte får vidtas som på något sätt motverkar ändamålet med bestämmelser om rymningshål eller annan anordning för begränsning av fångstmöjligheter.

Utöver det föreslås en ny bestämmelse i 3 kap 6a § som anger att för att motverka spökfiske ska alla burar (tinor) vara försedda med minst ett rymningshål placerat i nedkant av varje fångstkammare. Rymningshålet ska vara utformat så att en cylinder eller rör om minst 15 cm i diameter kan föras genom hålet. Rymningshålet ska hållas stängt med hjälp av en högst 3 mm i diameter tjock enkel obehandlad bomullstråd utan kärna.

Kravet på rymningshål gäller inte

1. vid fiske efter snäckor med bur, eller
2. de som fiskar med stöd av fiskelicens efter krabbtaska och havskräfta.

Det föreslås en ändring i 3 kap. 9 § om sumpning av hummer. Enligt gällande regler får hummer under tiden från och med den 10 maj till den första måndagen efter den 20 september kl 07.00 inte hållas i någon form av sumpningsanordning. Enligt förslaget ska hummer inte få hållas i någon form av sumpningsanordning från och med den 10 januari till den första måndagen efter den 20 september kl 07.00. Det föreslås också att hummer som har utvecklat rom i sumpningsanordningen ska återutsättas omedelbart.

Slutligen föreslås följande i 4 kap. 9 § beträffande redskapsförbud före hummerpremiären. Enligt nu gällande regler är det från och med kl 07.00 måndagen före den första tillåtna dagen att fiska hummer och fram till kl 07.00 den första tillåtna dagen att fiska hummer, förbjudet att fiska med nät, ryssjor och burar inom vissa kustvattenområden i Skagerrak och Kattegatt. Detta redskapsförbud gäller inte vid fiske med sillgarn, makrillgarn och fiske med bur efter havskräfta på större djup än 30 meter. Det föreslås nu att redskapsförbudet heller inte ska gälla för dem som med stöd av fiskelicens fiskar med bur efter krabbtaska på större djup än 30 meter.

Det föreslås också vissa redaktionella ändringar gällande koordinater i två bestämmelser.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 26 augusti 2022.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I konsekvensutredningen anges att det i dagsläget inte finns något krav i svensk fiskelagstiftning på att burar (tinor) ska vara försedda med en teknisk lösning som gör att redskapet öppnas om det går förlorat, så att mål- eller bifångstarter kan ta sig ut ur redskapet. Merparten av de burar som fiskar efter hummer och krabbtaska sätts över strukturellt varierade och hårda bottnar. Det anges att betydande mängder av de satta redskapen går förlorade antingen genom att de fastnar i strukturer på botten eller genom att linorna till redskapen kapas på ett eller annat sätt. De föreslagna reglerna gällande rymningshåll monterad med bomullstråd syftar till att motverka så kallat spökfiske och dessa införs av fiskevårdande skäl.

Vidare anges att då den tillåtna perioden för hummerfiske sedan ett par år tillbaka har kortats, föreslås att den tillåtna perioden för sumpning harmoniseras med fiskeperioden. För att underlätta fiskerikontroll föreslås också att hummer som utvecklat yttre rom i sumpen omedelbart ska återutsättas. Det framgår redan av nu gällande föreskrifter att det inte är tillåtet att fiska hummer med yttre rom.

Det anges att veckan innan hummerpremiären finns det sedan tidigare vissa begränsningar gällande vilka redskap som är tillåtna under denna period. För att underlätta för det yrkesmässiga fisket efter krabbtaska föreslås att fisket med bur efter krabbtaska ska vara undantaget denna regel på djupare vatten än 30 meter på samma sätt som fisket efter havskräfta med bur.

Regelrådet finner att beskrivningen av bakgrund och syfte med förslaget är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen anges att alternativet till förslagen är att inte göra någonting alls. Om reglering om rymningshåll genom användandet av bomullstråd inte införs så kommer borttappade redskap att fortsätta spökfiska, vilket kan påverka återuppbyggnaden av fisk- och skaldjursbestånden på ett fortsatt negativt sätt. Om inte sumpningsreglerna ändras kommer det fortsatt vara svårt för fiskerikontrollen att bedöma om en rombärande hummer i sumpen är lagligt fångad. Vidare anges att om inte förändringarna gällande redskapsundantag under förbudsperioden innan hummerpremiären ändras kommer det småskaliga kustfisket med bur efter krabbtaska fortsatt vara förbjudet under en viktig fiskeperiod och dessutom ha fortsatta kostnader för transport mellan fiskeplatser och upplastningsplatser i land och tillbaka.

Regelrådet vill i denna del framföra följande. Beskrivningen av effekter av om någon reglering

inte kommer till stånd kan godtas. Regelrådet noterar att den tid som hummer får hållas i sumpningsanordning kortas avsevärt – förbudet föreslås gälla från och med den 10 januari, istället för nu gällande 10 maj. Enligt Regelrådet är det inte tydligt om förslagsställaren övervägt några alternativ till det valda datumet. Regelrådet noterar vidare att förslagsställaren i samtliga delar anger att alternativet till förslagen är att inte göra någonting alls. Det saknas en motivering till varför förslagsställaren inte har övervägt alternativ i själva regleringen. Det nämnda medför att konsekvensutredningen är ofullständig gällande alternativa lösningar.

Regelrådet finner att beskrivningen av alternativa lösningar är bristfällig.

Regelrådet finner att beskrivningen av effekter av om någon reglering inte kommer till stånd är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen anges att den gemensamma fiskeripolitiken omfattar åtgärder för bevarande och förvaltning av levande marina akvatiska resurser och föreskrifterna anges överensstämma med de mål som anges i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma fiskeripolitiken. Enligt artikel 19 samma förordning får en medlemsstat genom nationella beslut komplettera och stärka den gemensamma fiskeripolitiken.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I konsekvensutredningen anges att förslaget bör träda i kraft snarast möjligt så att den som behöver modifiera sina redskap har gott om tid på sig att göra detta. Dock krävs en anmälningsprocedur enligt anmälningsdirektivet ([EU] 2015/1535), om minst tre månader, varför förslagsställaren beräknar att föreskrifterna kan träda i kraft senast den 26 augusti 2022, det vill säga en månad före fiskestarten 2022.

Vidare anges att reglerna kommer att kungöras i vanlig ordning och utöver detta kommer information ges via förslagsställarens och länsstyrelsernas hemsidor samt genom pressmeddelande.

Regelrådet finner att beskrivningen av om särskild hänsyn behöver tas till tidpunkt för ikraftträdande, liksom behovet av speciella informationsinsatser, är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Förslagsställaren anger följande beträffande förslagets påverkan på företag. Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för yrkesfiskets arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Förslaget innebär inte heller några ökade kostnader för yrkesfisket, utan i stället ger det yrkesfisket en möjlighet att fiska efter krabbtaska under en viktig fiskeperiod samt få minskade kostnader för transport mellan fiskeplatser och upplastningsplatser i land och tillbaka.

I konsekvensutredningen anges att vid svenska västkusten sker ett omfattande yrkes- och fritidsfiske efter hummer. Hummer kan i regel fiskas yrkesmässigt av alla licensierade yrkesfiskare. De senaste åren har dock vissa nya licenser begränsats till att inte inkludera hummerfiske. Yrkesfiskare ska rapportera sina fångster till Havs- och vattenmyndigheten. Av

denna rapportering framgår att 235 båtar har haft hummerfångster under 2021 till en total landning av 35 ton, varav 120 båtar står för närmare 80 % av yrkesfiskets fångster. Under år 2021 bedrevs yrkesfisket efter krabbtaska med bur av 68 båtar och dessa redovisade en fångst om 210 ton krabbtaska. Vad gäller sumpling av hummer berörs samma kategorier, men det anges att långt från alla varken fiskar eller sumpar hummer längre än några veckor efter premiären. Normalt konsumeras eller säljs hummern innan årsskiftet. När det gäller lättnader från redskapsförbud innan hummerpremiären berörs yrkesfiskarna som fiskar efter krabbtaska med bur.

Regelrådet vill i denna del framföra följande. Beskrivningen av berörda företag utifrån antal och bransch kan godtas i detta ärende. Det framgår inte av det nu remitterade ärendet, men gällande storlek är det känt att fiskeföretag är små företag. Även om viss information är att se som känd för många, är det förslagsställarens uppgift att redovisa uppgifterna. Informationen hade sannolikt kunnat anges relativt kortfattat.

Regelrådet finner att beskrivningen av berörda företag utifrån antal och bransch är godtagbar.

Regelrådet finner att beskrivningen av berörda företag utifrån storlek är bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

I konsekvensutredningen anges att tiden det tar att montera in rymningshål med bomullstråd i burar beror på redskapets utformning men bör normalt understiga en timme. De flesta burar som används idag har redan öppningsbara gavlar och behöver därför endast förses med bomullstråd i fästansordningen, vilket beräknas ta några minuter. Kostnaden för bomullstråd beräknas understiga 10 kr per bur. De flesta nytillverkade burar som säljs på marknaden har redan bomullstråd monterad. Bomullstråd behöver monteras ny inför varje säsong och kan komma att behöva bytas maximalt 3-4 gånger om man som privatperson fiskar havskräfta och/eller krabbtaska under ett helt kalenderår.

Vidare anges att ändrad tid för sumpling av hummer inte beräknas innebära några kostnadsmässiga konsekvenser. Bestämmelsen om att hummer i sump med yttre rom omedelbart ska återutsättas, kan i något enstaka fall innebära att en lagligt fångad hummer ska återutsättas. Förslagsställaren bedömer det dock som mycket ovanligt.

Slutligen anges att förslaget om att yrkesmässigt fiske med krabbur ska vara tillåtet på större djup än 30 meter innebär minskade kostnader för resor och arbetstid. Detta varierar i det enskilda fallet beroende på hur långt från hemmahamnen som fisket pågår samt hur många burar som används.

Regelrådet vill i denna del framföra följande. Regelrådet har inte funnit några skäl till att ifrågasätta förslagsställarens bedömning av den kostnadspåverkan som kan uppstå. Gällande verksamhetspåverkan hade det varit behövligt med en utförligare beskrivning av om, och i så fall i vilken utsträckning, förslaget om ändrad tid för sumpling av hummer kan medföra minskade intäkter för berörda. Avsaknaden av en sådan beskrivning medför att konsekvensutredningen är ofullständig i den delen.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets påverkan på berörda företags kostnader och tidsåtgång är godtagbar.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets påverkan på berörda företags verksamhet är bristfällig.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Som framgår ovan anges det att regleringen inte bedöms få effekter av betydelse för exempelvis yrkesfiskets konkurrensförmåga. Som framgår ovan och såvitt Regelrådet förstår förslaget, skulle den ändrade tiden för sumpning av hummer kunna medföra minskade intäkter för berörda. Vidare förstår Regelrådet förslaget som att det också skulle kunna få en konkurrenspåverkan i förhållande till andra fiskeslag och fiskeföretag sinsemellan. Regelrådet har dock inte kunnat utläsa några sådana resonemang i remissen. Avsaknaden av sådana beskrivningar medför att konsekvensutredningen är ofullständig i denna del.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Regelrådet har inte kunnat utläsa en beskrivning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden. Regelrådet har heller inte för egen del kunnat se någon sådan påverkan. En utelämnad beskrivning kan därför godtas för detta ärende.

Regelrådet finner att en utelämnad beskrivning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden i detta ärende är godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

I konsekvensutredningen saknas det en beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning. Som framgår ovan saknas det likaså en beskrivning av berörda företag utifrån storlek. För det fall att det enbart är små företag som påverkas av ett förslag kan sådan hänsyn tas i själva ansatsen till förslaget. Enligt Regelrådet hade det varit önskvärt med ett tydligare ställningstagande i denna del, men anser att en utelämnad beskrivning kan godtas med anledning av ärendets karaktär.

Regelrådet finner att en utelämnad beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning i detta ärende är godtagbar.

Sammantagen bedömning

Som framgår ovan har Regelrådet funnit ett antal aspekter som bristfälligt beskrivna. Det härrör främst till den ändrade tiden för sumpning av hummer. Beskrivningarna hade sannolikt inte behövt vara utförliga, men för att få en fullständig bild av det remitterade förslagets påverkan på berörda företag kan de inte utelämnas helt. Regelrådet kan därför inte bortse från bristerna vid en sammantagen bedömning av konsekvensutredningen.

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 1 juni 2022.

I beslutet deltog Claes Norberg, ordförande, Anna-Lena Bohm, Hans Peter Larsson och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av Katarina Garinder Eklöv.

Claes Norberg
Ordförande

Katarina Garinder Eklöv
Föredragande